

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Περιπτώσεις που δεν καλλιεργείται ο διάλογος:

- Γονείς: η επικοινωνία με τα παιδιά τους δεν είναι ουσιαστική και περιορίζεται σε επιφανειακές εκτιμήσεις για τους άλλους. Δεν προκαλούν ερεθίσματα για διαμόρφωση κριτικής στάσης.
- Ηλικιωμένοι άνθρωποι: αποφεύγουν να αντιληφθούν την ορθή συμπεριφορά και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός πολίτη και οδηγούνται σε απλοϊκές εξηγήσεις που αποδίδουν ευθύνες στους άλλους ή και στους νέους ανθρώπους επικρίνοντάς τους για έλλειψη σεβασμού.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Συμπέρασμα: Με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται, τόσο στους μεγάλους, όσο και στα παιδιά, μια κουλτούρα που είναι αντι-διαλογική και μια πεποίθηση πως κάθε φορά η συζήτηση-αντιπαράθεση θα γίνεται με όρους εντυπωσιασμού, με επιθετική ρητορική και δογματικές απόψεις.

Λογικές σκέψεις: α) όταν λέγονται ανακρίβειες και χονδροειδή ψεύδη...ώστε φαντάζουν αδιάψευστες αλήθειες.

β) όταν το κοινό εκπαιδεύεται για χρόνια σε αυτόν τον τρόπο αντιπαράθεσης ...θα αναπαράγει αυτό το μοντέλο απέναντι σε πολλά ζητήματα με την ίδια ισοπεδωτική στάση.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

1. β

2. δ

3. γ

4. γ

5. β

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο αισθάνεται πως η γλώσσα του κινδυνεύει να αφανισθεί ή να αλλοιωθεί και αναγνωρίζει ότι είναι δύσκολο να τη διαφυλάξει, γιατί όπως λέει «δεν ήταν εύκολο / να τη φυλάξω / ανάμεσα σε γλώσσες που πήγαιναν να / την καταβροχθίσουν». Ωστόσο, όπως δηλώνει και η συνεχής χρήση των ρημάτων σε παρατατικό, βρίσκεται σε μια αδιάκοπη προσπάθεια και εγρήγορση, για να τη διατηρήσει. Γι' αυτό τον λόγο «συνέχιζε πάντα να μετρά, έφερνε τον χρόνο στα μέτρα του κορμιού, πολλαπλασίαζε την ηδονή και ξανάφερνε στο νου του ένα παιδί», πράξεις που επιβεβαιώνουν την ύπαρξή του μέσα από τη σχέση με τη γλώσσα. Η στάση του αιτιολογείται στους δυο τελευταίους στίχους, καθώς δηλώνει ρητά ότι την υπερασπίζεται και μοχθεί για αυτό («πάσχιζα»), αφού πρόκειται για τη γλώσσα των προγόνων του («τη γλώσσα μου μιλούσαν κι οι νεκροί»). Θεωρεί ύψιστο χρέος και ευθύνη την προάσπισή της.

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να συμφωνεί, αν συμερίζεται τη στάση του ποιητικού υποκειμένου για τη γλώσσα, αφού στις μέρες μας υπάρχουν παράγοντες (όπως η παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογία κ.ά.) που επιβεβαιώνουν την αγωνία του.

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να διαφωνεί, καθώς ενδέχεται να θεωρεί ότι η ελληνική γλώσσα διαθέτει τους αμυντικούς μηχανισμούς, ώστε να επιβιώσει και να παραμείνει αλώβητη, όπως άλλωστε συνέβη και στο παρελθόν.